

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116220852
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8116220852.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filakovského v právnej veci žalobcu: S. X., J. X.XX.XXXX, G. X.. J. XX, XXX XX K., XXX XX K., Q. N., právne zastúpeného JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, so sídlom Mlynská č. 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpenému JUDr. Daliborom Tverďákom, advokát so sídlom Krmanova 1, 040 01 Košice, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 4.decembra 2018 č. k. 20C/239/2016-155 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok súdu I. inštancie vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.
- II. Mení rozsudok súdu I. inštancie vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- III. Mení rozsudok súdu I. inštancie vo výroku o nároku na náhradu trov konania za znalecké úkony tak, že znalecká organizácia P. má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony v rozsahu 100 %.
- IV. Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že
„ I. Konanie o zaplatenie sumy 30.994,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 30,994,- eur od 28.3.2017 do zaplatenia, zastavuje.
II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.099,33 eura, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 30.993,33 eura od 16.11.2016 do 27.3.2017, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.
V. Znalecká organizácia P. má nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony voči žalobcovi v rozsahu 50% a žalovanému v rozsahu 50%.“

2. Súd vec právne posúdil okrem iného podľa ustanovenia § 420 odsek 1, § 427 odsek 1 a 2, § 428, § 444, § 517 odsek 2 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 5 odsek 1, 2 a 5, § 7 odsek 1 a 6, § 8 odsek 4, § 10 odsek 1 a 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“), § 4 odsek 1 a 2, § 11 odsek 6, 7, § 15 odsek 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“), § 145 odsek 2, § 146 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 45.916,- eur a náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 22.958,- eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX na O. ul. v K. ako vodič v motorovom vozidle utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Za škodu na zdraví žalobcovi zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa ust. § 427 a nasl. tiež ust. § 420 Občianskeho zákonníka. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. v platnom znení, u žalovaného. Nároky žalobcu na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa lekárskeho posudku, vypracovaného psychiatrickou a sexuologičkou S.. O. U. dňa 11.3.2016, bolo z dôvodu vážnych duševných a sexuálnych porúch u žalobcu, sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotené na 2600 bodov. Pre rok 2016 bola ustanovená výška náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod 17,66 eura. Nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje zaokrúhlene sumu 45.916,- eura. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil dňa 29.7.2016 u žalovaného z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla tento nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uplatnený nárok nebol žalovaným uspokojený. Žalobca si uplatňuje 5,00 %-ný ročný úrok z omeškania od 14.11.2016 do zaplatenia zo sumy 45.916,- eura. Žalobca zároveň listom zo dňa 29.7.2016 adresovaným žalovanému navrhol v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na invaliditu, jeho vek XX . rokov v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, obmedzenie a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhol žalobca 50% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. K dohode o vyrovnaní nedošlo. Žalobca následkom úrazu sa stal čiastočne nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je natrvalo vylúčený z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55%. Na základe lekárskeho posudku ÚPSVaR G. zo dňa 28.4.2015 bola u poškodeného určená miera funkčnej poruchy 50%. Z výpisu účtu vyplýva, že žalovaný dňa 27.3.2017 vyplatil žalobcovi sumu 30.994,- eur. Žalobca vyčíslil úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 30.994,- eur od 14.11.2016 do 27.3.2017 vo výške 564,69 eura. Žalobca zobral žalobu späť v časti zaplatenia sumy 30.994,- eur a žalovaný so späťvzatím súhlasil, súd konanie o zaplatenie sumy 30.994,- eur v zmysle vyššie citovaného ustanovenia zastavil.

4. Predmetom konania zostalo rozhodnúť o náhrade škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 14.922,- eur s 5% úrokom z omeškania od 14.11.2016 do zaplatenia, 50% zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 22.958,- eur a úroku z omeškania zo sumy 30.994,- eur od 14.11.2016 do 27.3.2017 vo výške 564,69 eura. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je vo zvyšnej časti čiastočne dôvodná. Žalobca si v predmetnom konaní uplatnil náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia pôvodne vo výške 45.916,- eur, pričom vychádzal z lekárskeho posudku S.. O. U., ktorá sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotila položkou 254 - I. a položkou č. 321a N. a počtom bodov 3000 (žalobca si uplatnil nárok iba za 2600 bodov). Žalovaný predložil súdu znalecký posudok znaleckej organizácie, ktorá ohodnotila nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia položkou č. 255 - I. a počtom bodov 1755. V predmetnej veci bol teda predložený lekársky posudok a znalecký posudok, ktoré posúdili sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu rozdielne a to položkou 254 a 321a, resp. položkou 255. V konaní síce bol zo strany žalobcu

navrhnutý kontrolný znalecký posudok, po pribratí znalca však žalobca na navrhnutom znaleckom dokazovaní netrval. Súd teda preskúmal lekársky posudok a znalecký posudok. Súd uviedol, že nemôže hodnotiť odborné závery z hľadiska ich správnosti, pretože pre takéto hodnotenie nemá potrebné a náležité odborné znalosti, preto hodnotil posudky len nepriamo tým, že skúmal, či odôvodnenie posudkov je v súlade so všeobecnými skúsenosťami a poznatkami a či je ich odôvodnenie logické. Po preskúmaní posudkov vychádzal zo znaleckého posudku znaleckej organizácie, keďže tento sa súdu javil ako logický a objektívny. Znalecká organizácia v znaleckom posudku jednoznačne uviedla, z akej zdravotnej dokumentácie vychádzala, taktiež vykonala vyšetrenie žalobcu a výsluch jeho manželky. Pri lekárskom posudku nie je možné zistiť, z akej dokumentácie S. O. U. vychádzala. Listiny, ktoré predložil žalobca k žalobe, boli najneskôr 24.9.2014. Naproti tomu znalecký posudok vychádzal aj z vyšetrení a posudkov z obdobia po 24.9.2014. Znalecká organizácia mala k dispozícii aj lekársky posudok predložený žalobcom, ktorý vzhľadom na jeho nejasnosť nemohla verifikovať. Pokiaľ ide o navýšenie podľa § 10 ods.4 zákona č. 437/2004 Z.z. tak súd opäť poukázal na to, že toto v lekárskom posudku nie je žiadnym spôsobom odôvodnené, t.j. z akých dôvodov S. O. U. dospela k takémuto navýšeniu. Pri svojom výsluchu iba všeobecne uviedla, že vychádzala z celkového zdravotného stavu s aktuálnou psychickou aj sexuálnou situáciou a porovnávala ju so zdravou populáciou v jeho vekovej kategórii. V znaleckom posudku bolo zvýšenie odôvodnené vekom žalobcu v čase poškodenia zdravia, pričom aj vzhľadom na výsluch žalobcu a jeho manželky sa súdu javí takéto navýšenie o 50% za objektívne. Súd vychádzal zo znaleckého posudku, ktorý stanovil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v celkovom počte 1755 bodov. Žalobca si zároveň uplatnil 50% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004, podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca pred nehodou pracoval ako Y. mal koničky a to cyklistiku, turistiku a opravu vozidiel. Spolu manželkou chodili na plesy, festivaly a svadby. Po dopravnej nehode trávi čas už iba pomocou s varením, dcére s učením a pred televíziou a internetom. Pred nehodou mali so ženou pohlavný styk dva, trikrát do týždňa, po dopravnej nehode už intímne nežijú. Súd má však za to, že v danom prípade zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu až o 50 % je neadekvátne, ale za postačujúce a primerané všetkým okolnostiam, vrátane veku žalobcu, považuje zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia o 10%. V tejto súvislosti považoval súd za potrebné uviesť, že už samotné základné bodové ohodnotenie zohľadňuje skutočnosť, že poškodený je vplyvom následkov utrpeného zranenia obmedzený vo svojich možnostiach či už v oblasti spoločenskej, športovej, kultúrnej, rodinnej a pod, a preto navýšenie o 10% sa súdu javilo ako primerané. Súd základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia určené v znaleckom posudku s počtom bodov 1755, ktoré v peňažnom vyjadrení predstavuje sumu 30993,30 eura (1755 x 17,66 eura), zvýšil v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. o 10 %, čo po prepočítaní predstavuje sumu 3.099,33 eura. Súd zároveň priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 30.993,33 eura od 16.11.2016 do 27.3.2017. Súd zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania, ktorým by bol doplnený znalecký posudok tak, aby znalec ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia z titulu sexuálnych ťažkostí a to z dôvodu toho, že znalec pri svojom výsluchu uviedol, že sexuálne následky sú súčasťou psychických a teda sa vždy tým aj zaoberá. V rámci prvej otázky znaleckého posudku vypracoval návrh hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúceho z duševných a sexuálnych porúch, tieto následky zahrnul do položky 255 a pri svojom výsluchu na znaleckom posudku zotrval.

5. Žalovaný vzniesol námietku premlčania. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva na náhradu škody, a preto bolo potrebné na premlčanie aplikovať ust. § 106 Občianskeho zákonníka. Subjektívna dvojiročná premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Podľa znaleckého posudku, ale aj výpovede S. O. U. k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo v máji 2016, resp. marci 2016. Žaloba bola podaná na súd 12.10.2016, t.j. v 2 ročnej premlčacej dobe.

6. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca zobral žalobu v časti zaplattenia sumy 30.994,- eur späť, pretože žalovaný plnil po podaní žaloby, a preto žalovaný procesne zavinil zastavenie konania v tejto časti. Žalobca bol úspešný v časti zaplattenia sumy 3.099,33 eura. Žalobca bol teda úspešný v rozsahu 49,50% a žalovaný vo zvyšných 50,50%. Vzhľadom na približne rovnaký úspech, resp. neúspech strán súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Pokiaľ ide o znalečné, súd znaleckej organizácii priznal trovy konania za znalecké úkony v rozsahu 50% proti žalobcovi a žalovanému, vzhľadom na ich približne rovnaký úspech v konaní.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie s výnimkou výrokov o zastavení konania o zaplatenie sumy 30.994,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 30.994,- eur od 28.3.2017 do zaplatenia a výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3.099,33 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 30.993,33 eur od 16.11.2016 do 27.3.2017 do troch dní od právoplatnosti rozsudku podal žalobca odvolanie včas. Podané odvolanie odôvodnil ust. § 365 odsek 1 písm. e), f), h) C.s.p. tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 14.922,- eur s 5 % -ným ročným úrokom z omeškania od 14.11.2016 do zaplatenia, 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 22.958,- eur , 5 % úrok z omeškania zo sumy 30.994,- eur od 14.11.2016 do 27.3.2017, trovy konania a právneho zastúpenia prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 100 %. Podľa odvolateľa znalecké dokazovanie znaleckým posudkom jednoznačne nepreukázalo, že u žalobcu boli znalcom hodnotené sexuálne poruchy, ktoré sú predmetom konania. Súd prvej inštancie pochybil, keď návrhu žalobcu na doplnenie dokazovania nevyhovел, hoci to či došlo k odškodneniu titulom sťaženia spoločenského uplatnenia za sexuálne poruchy u žalobcu nebolo jednoznačne preukázané. Podľa žalobcu súd nesprávne právne posúdil právo žalobcu uplatnené podľa ust. § 5 odsek 5 zákona č. 437/2004 Z.z., keď žalobcovi priznal zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia len vo výške 10 %. Uviedol, že vykonaným dokazovaním aj z medicínskeho hľadiska boli u žalobcu preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa. Bolo preukázané, že žalobca je natrvalo vylúčený vzhľadom na psychické, sexuálne ťažkosti z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného, rodinného, športového, spoločenského a manželského života. Situácia poškodeného sa javí trvalá, pôsobenie viacerých telesných a psychotraumatizujúcich faktorov je permanentné. Súd prvej inštancie nezohľadnil, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia plní v zmysle právnej úpravy satisfakčnú funkciu. Nebral do úvahy, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo, a ktorou sa majú jednorazovo kompenzovať všetky budúce strádania poškodeného ako i to na čo má toto odškodnenie poškodenému slúžiť. Nesprávne posúdenie súdu je aj v tom, že súd rozhodol, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania, ako i v tom, že žalobcu zaviazal k úhrade trov konania za znalecké dokazovanie vo výške 50 %. Konanie žalovaného bolo dôvodom podania žaloby a výška plnenia závisela od posúdenia súdu. Súd prvej inštancie mal vyhodnotiť výsledok konania ako plný úspech žalobcu a priznať žalobcovi právo na plnú náhradu trov konania. Podľa žalobcu na jeho strane sú dôvody hodné osobitného zreteľa. Zo zdravého perspektívneho mladého človeka sa stal hendikepovaný, bolesťami a psychicky trpiaci človek. Súd nezohľadnil ani tú skutočnosť, že žalobca je invalidný bez možnosti mať akýkoľvek iný príjem ako je invalidný dôchodok.

8. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Rozsudok považuje za vecne správny a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok v celom rozsahu a zaviazal žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný zotráva na všetkých svojich doterajších vyjadreniach a stanoviskách. Podľa žalovaného S.. U., ktorá vypracovala lekárske posudky zo dňa 11.3.2016 nebola posudzujúcim lekárom v čase vyhotovenia a teda nebola oprávnená na jeho vydanie v zmysle ust. § 2 odsek 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z. V čase vydania lekárskeho posudku nebola ošetrojúcou lekárkou žalobcu. Znalec na pojednávaní uviedol, že sexuálne následky sú súčasťou následkov psychických a vždy sa s nimi pri vypracovaní znaleckého posudku zaoberá. Znalecký posudok bol vypracovaný súčasne dvoma znalcami a v znaleckom posudku ohodnotili komplexne psychické následky u žalobcu vrátane jeho sexuálnych ťažkostí. Znalec S.. H. zotrval na svojich odborných záveroch uvedených v znaleckom posudku a teda návrh na doplnenie dokazovania žalobcu na spracovanie doplnku k znaleckému posudku možno hodnotiť za bezpredmetný. Žalobca na pojednávaní dňa 16.11.2018 uviedol, že netrvá ani na vypracovaní súkromného znaleckého posudku a rovnako uviedol, že v plnom rozsahu zotráva na záveroch uvedených v lekárskom posudku. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré požaduje žalobca vo výške 50 % je vyhradené výlučne prípadom, kedy je poškodený vplyvom následkov úrazu takmer zo života a kedy jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sú takmer úplne stratené. Takéto mimoriadne zvýšenie ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy len celkom výnimočne, a to vtedy, keď kultúrne, športové či iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na vysokej (profesionálnej) úrovni a mimoriadne frekventované. To znamená v prípadoch, keď poškodený je úplne alebo takmer úplne vylúčený z bežného života, nie je schopný postarať sa sám o seba, potrebuje asistenciu aj pri základných životných úkonoch, hygiene a pod. Žalobca v konaní nepreukázal existenciu dôvodov na

mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa názoru žalovaného žalobca nemal v súdnom konaní plný úspech, teda nemôže mať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Zároveň poukázal na to, že žalobca si v odvolaní žiada viac ako je predmetom odvolacieho konania. Žalobca si v podanej žalobe uplatňoval sumu 22.958,- eur z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 50 %. Súd prvej inštancie priznal z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 10 % sumu 3.099,33,- eur. Žalovaný po vydaní rozsudku uhradil sumu 3.099,33 eur dňa 5.12.2018, rovnako uhradil žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 30.933,33 eur od 16.11.2016 do 27.03.2017 avšak žalobca si v odvolaní tento úrok opätovne uplatňuje.

9. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uviedol, že S.. U. pri vypracovaní lekárskeho posudku vychádzala z lekárskeho správ psychiatričky S.. S. a z vlastného ambulantného vyšetrenia žalobcu. Lekársky posudok vypracovala ako ošetrojúci lekár. Hodnotiť sťaženie spoločenského uplatnenia za sexuálne ťažkosti je príslušný atestovaný sexuológ. Pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia za sexuálne ťažkosti hodnotila samostatne a to položkou 321a (per analogium) celkovo vo výške 1600 bodov, pretože zákon č. 437/2004 Z.z. nestanovuje explicitne poruchy sexuálnych funkcií. Hodnotenie sexuálnych problémov položkou 255 je nedostatočné. K namietanému rozsahu práva uplatneného žalobcom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. uviedol, že zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 odsek 4 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré je v kompetencii lekára a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré je v kompetencii súdu, sú samostatnými nárokmi. K tvrdeniu žalovaného, že žalobca nepreukázal dôvody hodné osobitného zreteľa uviedol, že bolo preukázané, že žalobca je natrvalo vylúčený vzhľadom na psychické, sexuálne ťažkosti z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného, rodinného športového, spoločenského a manželského života. K námietke žalovaného týkajúcej sa uplatnených trov konania zotrváva na stanovisku, ktoré uviedol vo svojom odvolaní pod bodom IV.

10. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Namietal tvrdenie žalobcu, že S.. U. vychádzala pri vypracovaní lekárskeho posudku zo dňa 11.3.2016 z lekárskeho správ S.. S. a z vlastného ambulantného vyšetrenia. S poukazom na odborné závery v znaleckom posudku bolo jednoznačne preukázané že lekárskeho posudku nebolo možné verifikovať, vzhľadom na to, že k nemu nebol predložený žiadny odborný nález posudzujúceho lekára (viď odpoveď na otázku č. 6) a zároveň posledná lekárska správa o psychiatrickom vyšetrení bola datovaná dňom 29.9.2014, pričom neskoršie lekárske správy neboli predložené. Na druhej strane sa pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzalo z lekárskeho správ aj po dátume 29.09.2014, čo žalobca vôbec nespochybnil. S.. O. U. výslovne uviedla (na pojednávaní dňa 29.01.2018), že žalobca sa pred vydaním lekárskeho posudku u nej neliečil, nebola jeho ošetrojúcou lekárkou a rovnako pred vydaním lekárskeho posudku nebol žalobca u S.. O. U. ani raz na vyšetrení. V čase vydania lekárskeho posudku tak S.. O. U. nebola ošetrojúcou lekárkou žalobcu. Žalovaný v konaní namietal správnosť vystaveného lekárskeho posudku, pričom za týmto účelom požiadal o vypracovanie znaleckého posudku. Žalobca mal po spochybnení žalovanou predloženého znaleckého posudku dôkazné bremeno, pričom toto neuniesol. Žalobca nesúhlasil ani so znaleckým dokazovaním nariadeným súdom a nepredložil ani súkromný znalecký posudok. Ďalej uviedol, že žalobca vo svojom vyjadrení nezaujal žiadne stanovisko k námietke žalovanej, že v podanom odvolaní žiada viac, ako je predmetom odvolacieho konania, a to tak do istiny (o 3.099,33 EUR), ako aj do príslušenstva (5% ročne zo sumy 30.993,33 EUR od 16.11.2016 do 27.03.2017).

11. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Žalovaný namietal tvrdenie žalobcu, že S.. U. vychádzala pri vypracovaní lekárskeho posudku z lekárskeho správ S.. S. a z vlastného ambulantného vyšetrenia. Žalovaný pred vznesením námietky sa mal podľa žalobcu dostatočne oboznámiť s výpoveďou svedkyne S.. U., uvedenej na str. 6, 7 zápisnice zo dňa 29.1.2018. S.. U. vo svojej výpovedi jednoznačne uviedla, že pri vypracovaní lekárskeho posudku vychádzala z lekárskeho správ psychiatričky S.. S. a z vlastného ambulantného vyšetrenia žalobcu. Svedkyňa ako i znalec uviedli, že sexuálne problémy vznikli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, taktiež uviedli, že hodnotenie sexuálnych problémov položkou 321a sa používa štandardne.

12. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 9. decembra 2019 sp. zn. potvrdil rozsudok súdu I. inštancie s výnimkou výrokov I. a II, ktoré neboli odvolaním napadnuté a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobca nemá nárok na ich náhradu a žalovanému ich náhradu nepriznal.

13. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. augusta 2020 sp. zn. II. ÚS 225/2020-44 vo veci ústavnej sťažnosti žalobcu ústavný súd rozhodol tak, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd časťou výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co14/2019 z 9. decembra 2019, ktorou potvrdil rozsudok súdu I. inštancie vo výrokoch o náhrade trov konania a o nároku znaleckej organizácie na náhradu trov konania za znalecké úkony proti žalobcovi a žalovanému v rozsahu 50 %, ako aj výrokom, ktorým rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania porušené boli. Rozsudok Krajského súdu sp.zn. 16Co/14/2019 zo dňa 9. decembra 2019 v tej časti výroku, ktorou potvrdil rozsudok súdu I. inštancie vo výrokoch o náhrade trov konania a o nároku znaleckej organizácie na náhradu trov konania za znalecké úkony proti žalobcovi a žalovanému v rozsahu 50 %, ako aj výrok, ktorým rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Podľa názoru ústavného súdu, ktorým odvolací súd je viazaný, je potrebné pred tým, než všeobecný súd dospeje k záveru o potrebe aplikácie § 257 C.s.p., ustáliť otázku procesného úspechu sporových strán, keďže účelom tohto ustanovenia je odstránenie neprimeranej tvrdosti voči strane sporu, ktorá nemala v konaní úspech v záujme dosiahnutia spravodlivosti. Judikatúra i aplikačná prax tiež zdôrazňuje, že ak má súd v úmysle použiť moderačné právo, alebo ak jeho použitie niektorá zo strán navrhne, súd musí umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila. Súd je v prípade použitia § 257 C.s.p. povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k jeho použitiu. V súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán sporu v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné len predvídať vzhľadom na to, že závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, tak ako to bolo v prípade sťažovateľa, dal ústavný súd do pozornosti krajského súdu právnou vedou i praxou akceptovaný názor, podľa ktorého zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech, čo sa týka základu uplatneného nároku, a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu.

20. Po vrátení veci Ústavným súdom Slovenskej republiky Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné vo výroku o trovách konania a výroku o trovách konania za znalecké úkony.

20. Z výsledkov dokazovania súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že nesporne došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalobca utrpel poškodenie zdravia. Súdom prvej inštancie bola stanovená výška bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 10 %. Žalobca v podanom odvolaní namieta nedostatočné zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

25. S názorom odvolateľa, že v danom prípade boli v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané všetky skutočnosti, ktoré zakladajú právo žalobcu na 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, sa stotožniť nemožno.

26. Je pravdou, že § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. nemá obmedzenie pre priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vzhľadom na vek poškodeného, či mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 55 %, ZŤP s 50 % mierou funkčnej poruchy alebo inej skutočnosti. Nemožno však poprieť, čo zvýraznil aj súd prvej inštancie, že pri aplikácii uvedeného ustanovenia treba postupovať tak, aby to zodpovedalo odstupňovaniu možných poškodení zdravia. Výrazné zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré požaduje žalobca, je vyhradené výlučne prípadom, kedy je poškodený vplyvom následkov úrazu takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre uplatnenie

v spoločnosti sú takmer stratené. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.9.2005, sp. zn. 3 Cdo 74/2005)

27. Mimoriadne zvýšenie ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy len celkom výnimočne, a to vtedy, keď kultúrne, športové či iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na vysokej úrovni a mimoriadne (obdobne (Rc) 1 Cz 60/88, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 90/2004 - (Rc) 74/2005).

28. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca pred nehodou pracoval ako Y. mal koníčky cyklistiku, turistiku, opravu vozidiel. S manželkou chodili na plesy, festivaly a svadby. Po nehode trávi svoj čas v domácnosti, pomoc dcére, sledovaním televízie, internetu. Po dopravnej nehode už intímne s manželkou nežije. Následkom úrazu trpí depresiami a upustil od svojich koníčkov. Žalobca nepreukázal mimoriadne zapojenie sa do spoločenskej, kultúrnej, rodinnej, politickej či inej oblasti života pred úrazom, ktoré by odôvodňovalo priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia až o 50 %. V tomto smere preto ani podľa názoru odvolacieho súdu neunesol dôkazné bremeno pre priznanie 50 % zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia.

29. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že u žalobcu sa nejedná o najťažší stav (úplné alebo takmer úplné vylúčenie z bežného života), ale len o obmedzenie v ďalšom živote a v uplatnení sa v spoločnosti odôvodňujúce súdom prvej inštancie priznané 10 % zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

30. Odvolací súd nemá dôvod nestotožniť sa ani s právnym posúdením súdu prvej inštancie týkajúceho sa uplatneného úroku z omeškania. Pri posudzovaní nároku žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania postupoval súd prvej inštancie dôsledne a správne ustálil vznik jeho nároku na ich zaplatenie v súlade s § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. zákona o PZP v nadväznosti na splnenie povinnosti uvedenej v § 11 ods. 6 cit. zákona.

31. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie v tejto časti za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. potvrdil ako vecne správny.

32. Podľa ustanovenia § 251 C.s.p., trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

33. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. Podľa ustanovenia § 262 odsek 1, 2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. V súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné predvídať vzhľadom na to, že závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, odvolací súd viazaný názorom ústavného súdu a v súlade s právnou vedou, podľa ktorej, ak bola žalobcovi priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a žalobca bol v konaní úspešný len čiastočne, považuje takého žalobcu za procesne úspešného.

36. Odvolací súd za základ nároku považuje tú skutočnosť, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, škoda bola spôsobená. Na základe uvedeného, keďže žalobca bol v konaní úspešný čo do výšky v rozsahu 49,50 %, vzhľadom aj na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyslovený vo svojom rozhodnutí, z procesného hľadiska bol žalobca plne úspešný, odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. zmenil rozhodnutie súdu I. inštancie o trovách konania tak, že žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prísudenej sumy.

37. Znalecké dokazovanie má preukazovať skutočnosti, ktoré sú v záujme strán sporu, nevyhnutne vyplýva z povahy uplatňovaného nároku, nemožno však z tejto skutočnosti hneď vyvodiť, že nahradiť trovy znaleckého dokazovania treba uložiť žalobcovi aj žalovanému.

38. Podľa Veľkého komentára k Civilnému sporovému poriadku „V zásade platí, že trovy dokazovania je povinná nahradiť strana, ktorú zaväzuje povinnosť nahradiť trovy konania ako celku v nadväznosti na procesný neúspech alebo zavinenie zastavenia konania. Trovy dôkazu súd pomerne nerozdeľuje podľa § 255 ods. 2 C.s.p.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s.906).

39. V prípade trov dôkazu, ktoré nie sú preddavkované, platí štát, iba ak to ustanovuje zákon (trovy tlmočenia podľa § 155 ods. 3 CSP), musí súd nevyhnutne zohľadniť aj záujmy osoby, ktorej trovy dôkazu bezprostredne vzniknú. Pokiaľ nemôžu byť tieto trovy vysporiadané zo zloženého preddavku, je oprávnená osoba odkázaná na konečnú náhradu trov konania proti konkrétnej sporovej strane v režime § 262 CSP. Tou je spravidla procesne neúspešná strana alebo strana, ktorá zavinila zastavenie konania. Ak nevznikne právo na náhradu trov konania žiadnej zo strán, uloží súd povinnosť nahradiť trovy dôkazu strane, ktorá vykonanie dôkazu navrhla, resp. v záujme ktorej bol vykonaný dôkaz bez návrhu. (Pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s.905).

40. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. výrok o trovách konania za znalecké dokazovanie zmenil tak, že vzhľadom na úspech žalobcu v konaní priznal znaleckej organizácii voči žalovanému nárok na náhradu trov konania za znalecké dokazovanie v rozsahu 100 %.

41. Žaloba bola podaná dôvodne a žalobca bol v konaní úspešný. Z dôvodu plného úspechu žalobcu v odvolacom konaní, odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. rozhodol tak, že žalovaný je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcovi v rozsahu 100 %.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).